

«Այս միջոցիս ոչ թէ քաղաքա-
քառութեան» ոչլ վնասն չնուծեան
գործ մ'ընել կուզուի Պարսկաստան
ազգին ստիպելն համար, որոյ բաղդը
միշտ մնացած էր Գաղղիոյ քաղաքին
հետ, 'ի բոլոր առեւտր վերջին երեք քա-
ղաքը քարը, (հոխանաստան եւ Նինոյ
աւարին) շատ աղէկ):

Մեքսիկոյ հեղեղի թաւ

Լուսա 48 յունիս իրկուսն
Մարտի (նորանա) գնաւորէն Ծե-
նիաներու ձեռք հարկի հրապարակ
ընել մը լուրջութեւ պատճառեց
նախադրել մէջ Բաղդաթիս անկիւնը
հաւանութեան կապիւմով բանաւորութեան
Թուրքիոյ գնաւոր Միւսիլիս փա-
շան մեծ կուսնք մը կուսույ փոքր
Բաղդաթիս մէջ անկարգութիւններ
ծագեցան, որոց պատճառը ճշգիւ չէ հա-
կըցուած:

Մարտի 19 յունիս
Ժողովարդը մոնտանի կաթիլիկոս
պատրաստած ցուցերը խափանելու

Ինչպէս 20 յունիս
Ռէնէ յուլիէն արտաքին երկրորդ
մը միջին. Զուլիցիքիս տարածեցու

Պրիւսի 20 յունիս
Մարտի անկարգութեան միջոցին եւ
յետոյ 68 զորավոր ձերբակալ եղան, որ
Միջազգային (Ինթերնացիոնալ) ըստած
ամեն աղէկ զորավարաց ընկերութեան
անգամ են:

Վերսայլ 21 յունիս տաւառ
Ազգային Ժողովը երկուսն հասին
մէջ Պ. Յիէր Գաղղիոյ գրաստանին վնաս-
նին վրայ խոսեցաւ, զոր լաւ կը համարի

Պատերազմի պատճառով կորստող
8000 միլիոն ֆրանք հաշիւ եղած է. Պ.
Կամպիլի մարտի յոյսերը 3000 մի-
լիոն ֆրանքի եղած են երկրորդ:

1870 տարւոյն պանթալիս բողոք արդ
չէ. Բոյց 1871 ինը 301 միլիոն ֆրանքի
պիտի հասնի:

Գերմանիոյ վարտակից պատերազ-
մական առաջադիւն տաւիս վնասը
բաւական չափով չէր համար աշխարհի
պայմաններ ընդունել հարկ հաշիւ, որը ասու-
ղն ու ծախքը հարկի ինչ 15 ի կը հասցնէր:

Այս վնասը կարծուծեան սխալնե-
րուն հետեւածքն է. քառ. Պ. Յիէր, եւ
աղղիոյն Ժողովը անշարժ հարկանալի-
բութեան հրաւեր կարգաց' այն սխալնե-
րը դարձանելու, եւ Գաղղիոյ վնասանալ-
նելու համար:

Պ. Յիէր չեմ ծախսարեւելանց մէջ
զերծողոյ իր տանաբանութիւնը, ժողով-
ը փոխառութեան ծախքին ընդունելու
համարժէց' քաղաք արդ յաւելումը չորսի
գործի, այլ նոր քոնսերւե հանելու):

Ինթերնալ 21 յունիս
Ռուսիակ, Մ. Դ. Տիւր (Տիւր)
Գրաստան 15000 հաշիւ
Առաւելու աւելի հանգարու:

ԿԱՍԱԿԱՆԻՍԻՍ
ԵՆԱՅԵՐ ՈՒՄԻՆԵՐ
9 յունիս չորեքշաբթի իրկուսն 32 19
10 հինգշաբթի տաւառ
բաղդաթիս 52 23
կէս օր 33 25

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ
ՅԱՐԵՒԵՐԷՆ Եկած հեռագիր մը
կրէ թէ Պ. Յիէրը լիւի Կ. Պարսկ գնա-
լորն ընտրուիլը Կ. Պարսկ հաշիւ չլինե-
լուն պատճառաւ. Պ. Ռանկուպի դարձ-
եալ Կ. Պարսկ գնալորն պիտի մնայ:

Բեղրադիւրի Երեսայ քաղաքին
հետեւեալ կերպիւ կը ծանուցանէ վիճ.
Սուլթանի դիւան Օսմանիէ պատաւա-
նաւորն Ռուսայ կողմէր ժողովուրդին
Բաղդաթիսը:

Երեսայի միջին 26. Թուր-
քիոյ գնալորն, պաշտօնական կերպիւ
վիճ. Կայսեր ներկայացու Զարաթ-
Սէլի պարագը, վիճ. Սուլթանին զըր-
կած Օսմանիէ պատաւաններ ներկա-
յացնելու:

Վսեմ. Րիւսթեմ պէյ. Կ. Պարսկ
արտաքին գործոց պաշտօնականը Խո-
րասանեան Յովսէփիէն Էմիլիէն հե-
տոյ ինչեւ պատաւաններ բերած էր:

Եւ գնալորն տան քաղաքիսը
ուղեկցու ինտուր հոնքիսիսին կուս-
քիւմ կայսերական պալատը տարուե-
ցու եւ մեծ արարողակութիւն տաւ:
Նորդու ինտուր կայսեր ներկայացու
ունկից բու ինտուր գաւհին մէջ, ուր
Կ. Վիճափառութիւնը անոր ձեռ-
քէն ընդունեց վիճ. Սուլթանին զըր-
կած Օսմանիէ պատաւաններ:

Թուրքիոյ գնալորն այս առ-
թիւ համառօտ տանաբանութիւն մը
բաւ. որուն կայսեր սիրտիւ եւ շնոր-
հալից խափումով պատաւանեց:

Բոլոր կայսերական իշխաններն
եւ կայսերական տան քաղաքիսիսին
պաշտօնականները ներկայ էին:

Այս ընդունելութիւնը գնալորի
պալ մը նարտաւորեալ, աշխարհի
շքով մը կատարուեցաւ, որ տանալնե-
րուն վրայ մեծ առաւորութիւն ըրաւ:
Աղղիոյ մ'եղաւ Ռուսիոյ եւ Բ. Դարսն
մէջ պայքարն օրս գործող բարեկա-
մական յարաբերութեանց, եւ երկու
Սպաստութեան վիճաբանները միացը-
նող փոխադարձ գաղափարներ:

Թեքիստանի հետեւեալ կը դը-
րեն:

Տեղւոյ հաղարարեա խորհրդի
աղղիսին փոյ գնալորն շտապով
Կ. Պարսկ կոնսուլեալ, եւ կը լսեն թէ
հան բանաւորներ է:

Երէկ իրկուսն նոր հաղարարեա մը
եկաւ Կ. Պարսկ:

ԱԶԳԱՅԻՆ

Պրուսիոյ հրամարեալ առաւելու
գին գէտ' բոլորքը քահանայք այս
առաւելու Կ. Պարսկ հասան:

Պրուսիոյ երէկ Արթ. Արթուր
փարգաբերի կարգին Պարսկաբարձուն
եկած հեռագիր մը կը ծանուցանէ
թէ Ռուսիոյ վնասանալը Օսմանիէ
բութիւնը գործող ընդունելու ընդ գինե-
լիւն կընեն' պատճառներով որ նախ
Ինթերնալիստ Եւրոպայիս Պրուսիոյ
դիւանի:

Վարտութիւնը կամ ըստնուս նա-
յնով փառքիսին Ժողովը տանաւ
պետ Եմիլիէն' կրկին օրը հեռագիր
զարկել է 'ի Պրուսիա Արթուրիս փո-
ղապետին թէ Եւրոպայիս Օսմանիէ
Եմիլիէն աղղիոյն գործող ինտուսի,
եւ թէ ինչն ալ ան յապաղ Օսմանիէ
բութիւնը գործողը:

Բոյց Բարձրագիւնեանք գործ-
եալ կընդդիմանան, եւ քաղաքիս-
թիւնը ժամանակ կողմնակցութիւն հոն
ներկայութիւնն անհրաժեշտ կը համա-
րեն:

Սակէն յայտնի կը տեսնուի, որ
Բարձրագիւնեանք բութիւնը արդ ին-
քին փոյ փառքէն. ապա թէ ոչ
Ինչ հարկ կայ ընդ գինեւ ինչ ընդ
քանի օր կը պահեն թէ Ժողովը կան
աւանանմեծ մարդ Բարձրագիւնեան Եւրո-
կոպտէն գոհ են, եւ քանի որ ուղած
անձերնին կընան ընտրել տեղական
աղղիոյն Ժողովը համար:

Տեսնենք թէ փոյութիւնը միջեւ
հիւսն ըրածին պէս՝ 50—10 մարդ
պաշտաւքին կողմնորոշութիւն ապով
իր տարտած եւ ինչ ընթացքը պիտի
չարունակէ' այս խնդրին մէջ, ինչ աք
մը՝ որ անկարգութեան հեղինակներուն
յանդ գնալութիւնն աւելցնելէ զատ ու-
րիչ արդիւնք չունի:

Պրուսիոյ հետեւեալ կը գրեն
մեզ:

Ալմեն բուն ժամանակը կը յայտ-
նէ եւ վաղ կամ՝ անագուն ճշմարտ-
թիւնը երեւան կուգայ:

Օսմանի վարտութեան Բարձրագի-
մեա Եւրոպայիս եւ արաւմուկները
յայտարարութիւն ըրին թէ իրենց հա-
կաւ տեղեկները հապառմանաբար կան

Եւ իրենք միայն սահմանադրական են:
Ալմեն արդ տարապարտուց ամբառ-
տանութեան գէտ' լեւելիք, եւ այժմ
փոխանակ մեր՝ Իրազութիւնները կը
խօսին:

Տեղւոյ աղղիոյն Ժողովները Օսմ-
անիէ քաղաքին կողմնու պաշտօնով
տեսուչ կիւլ Արթ. Արթուրիս փարգա-
պեալ տաւարի ընդգինութիւն կը գտնէ
նոյն իսկ իրենք զիրենք Օսմանիէ
քաղաքիս քաղաք խափարներէ:

Բարձրագիւնեան կողմնակց ը-
րող իրենք թող տեսնեն զայս եւ ա-
մուշեն. . . Երէկ ամաշխու երես ու-
նին:

Միլիթարիստէն կը գրեն:

Այս ընդունել կը շարունակէ եւ
Երթալով կը տաւարանայ եւ ինչ գի-
տեր թէ ապագան ինչ պիտի ըլլայ:

Չեմ պատաւանիս յապալ մէջ
կարգաւոր որ հոս յատկապէս ինտու-
քիսիւ մը պիտի գայ, մարդը քաղաքին
մարդ խնայ գոհ են. Տեղւոյնը սար-
սափաւոր եղան Գ. Նիքսէս աւագ
քահանան տեսնելը այս անգամ ինչ
գէտ պիտի խաղայ:

Ինթերնալիստ Եւրոպայիս պի-
տի ըլլայ, աւելի աղէկ կ'ընէ որ փի-
լիս կընան աւելցնել անգամ մը Պո-
լիս ու խոսի երկուս. փառքիս ներկայ
գալուս մէջ Տեղւոյնին իշխանե-
լիւնն անարդարութեան անտեղութիւն
մ'է. մանաւանդ Օսմանիէ քաղաքին
փարտութեան մ'օրով:

Արդ ինթերնալիստ քաղաքիս
նայ 'ի յոյս ճշմարտութեան, եւ ճիշ-
թութիւնը թողով զինքը մեղա-
նալ Ժողովը քան վարտութիւնն ու
քաղաքիս քաղաքիս քաղաքիս եւ քաղաքիս
անպարտ, այն ատեն իրեն համար ո-
չինչ տեսնելը ընկեր:

Սիւր աւելցն տեղեկ ընդ լուրջն:

Գոհութեամբ կը ծանուցանենք թէ
Փարսիկ վիճակն կ'աւելանան մէջ եւ
կու հայ երթաւորքը ապանաւած ին-
տուս լաւը՝ զը կ'աւելի Արաբիս ը-
րող իրը քաղաքիս տաւալ էր, սխալ է:
Արթ. Վիճաբարեւելանեան Գ. Յոհան-
նէս քահանային օրդ ինչ Կ. Պարսկ իր քա-
ղաքէն Եւրոպ. Տեղ Գէորդ քահանային

պարսկ փարսիկը գոհաւ ըլլայ քաղաքիս
ուլ լաւը ինչը ինտուս քաղաքիս Եւրո-
պի կը յոսանք որ այն լաւը հիմնովին
սխալ եղէ: Եւ փարսիկը արեւմտեան
թիւններն հայ ընտանիքներ ալ ի սուգ
չենկնին:

Եր քանք թէ Սուլթան կընտրուի
Յարտութիւն կողմնակցութիւնն անգ
պարտէն մը մէջ ձեռնարկութեան փարգա-
պեալ մը, զը փարսիկ ինչ հեռագրա-
նոց զրկած եւ եւրոպ ալ Մ. Պարսկաբ-
ար Լիւ մանաւորը զրկել ուղած էր:
Հապառմանեան կողմնակցութիւնն Եւ
անոնք ալ ընդունել են, որոնք զին նա
ուլ Կաղէզեան Գրիգոր փարգապետին
ուհի հապառման փարսիկը չի յայ:

Եւր արդ ընթացքները կը յի-
շեն անպաշտ թէ Օսմանիէ քաղաքիս
տարեւարմին օրը՝ Արաբիս վարտա-
բարձր տաւարան հիմնելն Արաբիս վար-
դանեան օրորողն՝ աղղապետութեան
փրայ ճառ մը գրած, եւ նոյնը հանգի-
սալով թիւն մէջ արտաւանդէ եւեւ
տեղեւ օրինակները հանդիսականաց
քաղաքիս փարսիկն մէկ մէկ քա-
ղաք արմով մեծիւն ինչ աւագ էր
'ի նպատակ Արաբիս վարտաբարձին եւ
Օսմանիէ քաղաքիս փարտաբարձին ինտու-
սիս Բոյց գոհարարար յոսա-
ցած արդիւնք չի գտած:

Հիմա իտղահմ է որ ինչ միջոցի մը
զինքն այն է արդարին լուրջաց իրա-
բար քաղաքիս քաղաքիս 100 տկան օրինակ
նոյն տեղեւ քաղաքիս ինչ ինչ:

որ իրենց ծանոթ կամ քաղաքիս
քաղաքիս արդարացի քաղաքիս եւ փո-
խարէն մէկ մէկ քաղաքիս մեծիւն
ստանալով իր արդարացիս նպատա-
կին օրեն:

Ու աւելուս օրորողին այս իրեն-
գիրը փրով կատարելու փութալով կը
խնդրեն մը քաղաքիս քաղաքիս
ներէն, որ հոն օրորողին ճառէն
մէկ մէկ օրինակ յարգարար քաղաքիս
ընդունելով քաղաքիս արմով մեծի-
սիւն մը չորսէր:

Սահա տեղի օրորողին աւ մեզ ոչ
զան արտաւարտ նամակը՝ զոր մեր ար-
դար ընթացքաց հաւանութեանը կը
ներկայացնենք:

Տեղ:

Օսմանիստ Գ. Վիճակն փութալով
հարգածութիւն մը զին վրդոյ ինչ, ինչ
ստանալով ինտուս մէջ ինչ կը ընկեր-
մեցուց, ինչ ինչ երէկ քիճակարութիւ-
նը ինչ ինչ կընդունել Արաբիս, ու
ձեռնարկիցի՝ ոչ ընդհանրութեան,
գէտ մանաւորապէս ինտուս երկուս
փարտաբարձը ինտուս քաղաքիս Եւրո-
պիս փարտաբարձի օրենքն, ու այն մը
միտին իմ տկար գրչիս արդարեւն էր
որ մանաւոր միջոցաւ Արաբիս ընդ տեղեւ
փոխարէն մը պահանջելով անոնց հա-
մար՝ որ մեր Արաբիս կեանքն է, ու
գոհարարար ինչ որ կը յոսալին նոյ-
նը չարաց. այժմ որ ինչ միջոցներու
գիմել պարտաւորեցաւ, երկէ նախա-
ւիս գործեալ ուրախ եւ գիտին է իմ
փառք՝ միջոցաւ Հայոց քաղաքիս զին-
ւոր գրուած եւ Օսմանիստ Տեղւոյն
պայ քաղաքիս է որ կը համարձակիմ իմ
տկար երկանցս արդարեւն կողմ դը-
րութեան 100 օրինակը ձեւ ուղղել
յոսալով որ ձեւ յոսալակի գիմել-
ներու մէկ մէկ օրինակ տալով մեր նը-
պատակին օրեն կը բարեհաճիք:

1871 յունիս 6

Կաթիլ Կարտաւի

Երոս աղէմի Սիւն ամառանքին
ընթացի Մարտի ինտուս մէջ հետեւեա-
լը կը կարդանք:

Երէկ Լաւիսայ ինչիւրը ան-
ցած տարին 'ի վեր արդէն լուրջած
էր Մ. Արաբիս համար, որ այլ եւս ոչի-
տի լուրջարարան մեր Մ. Օսմանիստ եւ
Մ. Փրկիլի վնաս չմէջ, քաղաք տարապարտ
յոսով Լաւիսայ այս տարի գործեալ
սխալն ինտուս, որոնք զին Հայեղ աղղա-
տեան անոնք կարող ինչն գէտ Մ.
Փրկիլի Եւրոպիս մէջ պատարագել
Այս լուրջութեւ, որ շատ կանախ եւ
խիտ փարսիս հարապարտութեան
սխալած էր, այլ ընդ այլ միջոց
թիւններ տալով այն ամենապարտ
խնդրին, արդար ինչ կողմ, եւ ըր յո-
հարցան Լաւիսայ իրենց արդիւնքի բաղ-
ձանացը համար Միլիթարիս ինչ քաղ-
պիկ գէտ մը կու զին խաղալ եւ տանց
իրաւանց իրաւունք փոխելը բոյց
փառք Օսմանիստ Տեղութեան հարա-
կան արդարաւորութեանը, որ Հայոց
գորտար անպարտարեւի իրաւանցը
պաշտպան հանդիսացաւ, եւ չի լուրջ
որ նոյն իրաւունքը փոխադարձ 'ի յոս
պարտ համարին լուրջութեան Արաբիստ:

ՊԱՏՏՈՍԱՆ ԵՄԱՆՈՒՄԻՍ

Կուսաւորն արդարացի գրու-
լիւն համար Արաբիս Պարսկաբար-
բար փարտը կը համարին ծանուցա-
նել որ դաւաճանքէն եկած ժամանակ-
նին, նոյնպէս եւ Պարսկ ճառարդած
ստեղծին օրինակ անցալիս տեսնեն
եւ այնպէս ճառար ինչն. Առանց
անցալիս ճառարութիւն ընդունելու
համար՝ ինչպէս ամեն ժամանակ նոյն-
պէս եւ ոչի միջոցս կուսալարու-
լիւն կողմէն հոգալով ինչն եւեւ
ստեղծած ըլլալով այս պատճառաւ
գոհարարութիւն եւ քաղաքիս հա-
մար պիտի է որ իր քաղաքիս որ իր

